

Raadsvoorstel

Opsteller

Wortman, Esther

Vergadering van**Kenmerk**

Z/25/083963 / D/25/184232

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Financiën

Onderwerp

Jaarstukken 2024 - Gemeente Woerden

Samenvatting

Conform artikel 197 van de Gemeentewet legt het college met de jaarstukken 2024 verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde bestuur in het afgelopen jaar. Het Jaarverslag en de Jaarrekening zijn samengevoegd tot één document: de jaarstukken. Deze stukken zijn opgesteld conform de voorschriften van artikel 186 van de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Het Jaarverslag 2024 biedt een beleidsmatige terugblik op het afgelopen jaar. De Jaarrekening 2024 toont aan dat het begrotingsjaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat van € 0,9 miljoen. Na vaststelling van de Najaarsrapportage 2024 was rekening gehouden met een negatief resultaat van € 3,8 miljoen. Het positieve rekeningresultaat is grotendeels toe te schrijven aan incidentele mee- en tegenvallers. Het structurele begrotingsbeeld blijft echter onverminderd negatief.

Een aantal specifieke posten die het verschil verklaren:

- Hogere inkomsten algemene uitkering € 2.349.000.
- Hogere uitgaven door storting pensioen en wachtgeld wethouders € 1.443.000.
- Hogere uitgaven in de openbare ruimte € 1.154.000 (o.a. inhuur personeel, inzamelkosten afval, afboeken boekwaarde en vorming voorziening Rembrandtbrug, hogere opbrengst afvalinzameling en lagere lasten riolering).
- Lagere uitgaven in het sociaal domein € 1.312.000 (o.a. lagere uitgaven: collectief vervoer, IMUW, Ferm Werk, hogere inkomsten: SPUK, beschermd wonen (MOBW) en Oekraïne).
- Lagere uitgaven project 'voucher isolatie' en noodfonds energiebesparingen € 679.000.
- Hogere uitgaven sport & onderwijs € 611.000 (o.a. leerlingenvervoer, belasting en verzekeringen schoolgebouwen en hogere huuropbrengst zwembaden).
- Hogere uitgaven ruimtelijke ontwikkeling en wonen € 916.000,- (o.a. fysieke bedrijfsinfrastructuur, doorbelaste uren op projecten en extra inkomst aflossing lening St. Stadsherstel).

Verderop in het voorstel presenteren wij u een verloop van het saldo van de begroting 2024 na wijziging tot aan het saldo - na resultaatbestemming - met hierin opgenomen een globale analyse van de grootste verschillen.

De netto schuldquote is in 2024 gedaald naar 90% (2023: 102%). Dit is aanzienlijk lager dan eerder werd geprognosticeerd (138%) in de begroting 2024. De verbetering van de schuldpositie is het resultaat van zowel een lager dan verwachte netto schuld als hogere gerealiseerde baten. De daling van de netto schuld ten opzichte van de begroting is grotendeels te verklaren door een combinatie van factoren:

- Uitstel van investeringen: diverse geplande investeringen zijn doorgeschoven naar latere jaren. Hierdoor zijn in 2024 minder middelen aangetrokken, wat tijdelijk leidt tot een lagere schuldpositie.
- Hogere toevoegingen aan reserves: door positieve jaarrekeningresultaten konden extra middelen worden toegevoegd aan de algemene reserve en de bestemmingsreserves.
- Lagere boekwaarde van de grondexploitaties: de boekwaarde van de grondexploitatie is gedaald doordat uitgaven later vallen, terwijl inkomsten eerder zijn gerealiseerd.
- Hogere baten: de totale baten zijn circa € 12,0 miljoen hoger uitgekomen dan begroot, met name door incidentele baten zoals Grondexploitaties en Oekraïne gelden.

Omdat een groot deel van deze extra opbrengsten een incidenteel karakter heeft, is het realistisch om te veronderstellen dat de totale baten de komende jaren zullen dalen. Ook door het toekomstige investeringsprogramma, waaronder de genoemde 'boeggolf' is de verwachting dat de schuldquote de komende jaren wel weer verder zal oplopen.

Gevraagd besluit

1. Het Jaarverslag en de Jaarrekening 2024 met een positief resultaat van € 963.000 vast te stellen; *onder voorbehoud van ontvangst van een goedkeurende controleverklaring van de accountant dan wel een verklaring met beperking. Zodra een dergelijke verklaring is ontvangen worden het Jaarverslag 2024 en de Jaarrekening 2024 van de gemeente Woerden derhalve geacht conform te zijn vastgesteld.*
2. Het netto saldo ad € 963.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve.
3. In de stemmen met het afsluiten van de kredieten en doorlopen van de kredieten naar 2025 conform de tabel 'Overzicht doorlopende en af te sluiten kredieten' in de jaarrekening.

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Woerden, waarin wij terugblikken op het jaar 2024. Hierin legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het gevoerde beleid en de realisatie van de door uw raad vastgestelde doelen. We gaan in op wat we hebben bereikt (doelen), wat we daarvoor hebben gedaan, (resultaten en inspanningen) en wat dat heeft gekost. De Begroting 2024 vormt hiervoor het uitgangspunt. De Jaarrekening 2024 laat zien dat het begrotingsjaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat van € 963.000.

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording, die met ingang van 2023 van kracht is, legt het college van B&W sinds dat jaar zelf verantwoording af over de mate waarin zij rechtmatig gehandeld heeft. Deze verantwoording is opgenomen in de Jaarrekening (blz. 325). Hieruit blijkt dat de organisatie niet volledig binnen de vastgestelde kaders rechtmatig heeft gehandeld. De financiële rechtmatigheidsfouten zijn toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering (blz. 200).

Participatieproces

Niet van toepassing.

Wat willen we bereiken

Aan de hand van dit voorstel leggen wij financiële en inhoudelijke verantwoording af en vragen wij uw raad de financiële besluiten te nemen die nodig zijn om het boekjaar 2024 af te kunnen sluiten.

Wat gaan we daarvoor doen

De Jaarrekening 2024 en het Jaarverslag 2024 worden aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Argumenten

1. Het Jaarverslag en de Jaarrekening 2024 met een positief resultaat van € 963.000 vast te stellen; onder voorbehoud van ontvangst van een goedkeurende controleverklaring van de accountant dan wel een verklaring met beperking. Zodra een dergelijke verklaring is ontvangen worden het Jaarverslag 2024 en de Jaarrekening 2024 van de gemeente Woerden derhalve geacht conform te zijn vastgesteld.

Hiermee wordt de Jaarrekening 2024 vastgesteld en het resultaat bepaald. Het saldo van de Begroting 2024 na de laatste begrotingswijziging bedroeg € 3.863.000 nadelig. Onder het kopje "financiële gevolgen" worden de belangrijkste mutaties weergegeven. In de verschillende programma's worden deze specifiek toegelicht. Op het moment van het opstellen van dit raadsvoorstel is de accountantscontrole nog niet afgerond. Als de controle is afgerond en de controleverklaring is ontvangen vóór de vaststelling van de Jaarrekening door de raad, dan kan het genoemde voorbehoud in het beslispunt

komen te vervallen. Op dit moment is de verwachting dat de accountant de controleverklaring vóór de vaststelling van de Jaarrekening kan verstrekken.

2. Het netto saldo ad € 963.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Dit is het saldo na resultaatbestemming. Het voorstel is om geen aanvullende budgetoverhevelingen uit te voeren. Bij de Najaarsrapportage zijn de op dat moment bekende budgetoverhevelingen reeds verwerkt. Om de financiële discipline te versterken, worden er bij de Jaarrekening geen nieuwe budgetoverhevelingen meer opgenomen. Mocht dit in de uitvoering tot knelpunten leiden, dan kunnen extra middelen – indien nodig – worden aangevraagd via de Voorjaars- en Najaarsrapportage. Voorgesteld wordt om het volledige jaarrekeningresultaat te storten in de Algemene Reserve om de schuldpositie van de gemeente niet verder te belasten.

3. In de stemmen met het afsluiten van de kredieten en doorlopen van de kredieten naar 2025 conform de tabel 'Overzicht doorlopende en af te sluiten kredieten' in de jaarrekening

Door middel van dit beslispunt wordt bepaald welke investeringskredieten worden afgesloten en welke restantkredieten doorlopen naar 2025. In de Jaarrekening is de tabel 'Overzicht doorlopende en af te sluiten kredieten' (blz. 280) opgenomen. Hiermee blijven deze eerder toegekende budgetten beschikbaar voor het oorspronkelijke doel.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Rechtmatigheid

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de Jaarrekening (blz. 325). Hiermee verklaart het college of in het verslagjaar rechtmatig is gehandeld. De rechtmatigheidsverantwoording hanteert een grensbedrag, deze is door uw raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.382.000. Financiële rechtmatigheidsfouten die de rapporteringsgrens van € 507.000 overschrijden, worden nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering (blz. 200).

Onrechtmatigheden Europese aanbestedingen

Op basis van de intern uitgevoerde controlewerkzaamheden over het jaar 2024, is vastgesteld dat bij Europese aanbestedingen sprake is van financiële onrechtmatigheden. Het totaalbedrag aan financiële rechtmatigheidsfouten in verslagjaar 2024 bedraagt € 1.606.000. Omdat de onrechtmatige opdrachten ten bedrage van € 243.000 tot in 2025 doorlopen en deze fouten dus al bekend zijn, worden deze fouten meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

Om toekomstige rechtmatigheidsfouten te beperken, worden de volgende beheersmaatregelen getroffen:

- Betrekken van de afdeling Inkoop als adviseur bij het aangaan van verplichtingen, inclusief periodieke voortgangsgesprekken met budgethouders.
- Vergroten van bewustwording over aanbestedingsprocedures volgens wet- en regelgeving.
- Implementatie van de inkoopmodule en contractenregister voor beter inzicht in contracten en uitgaven.
- Opstellen van een budgethoudersregeling passend bij het mandaatregister.
- Meerdere jaarlijkse spendanalyses om tijdig overschrijding van aanbestedingsdrempels te signaleren.

Begrotingsonrechtmatigheden

In 2024 zijn diverse begrotingsoverschrijdingen geconstateerd, zowel op programmaniveau als bij investeringskredieten. De totale omvang van deze lastenoverschrijdingen bedraagt € 9.667.000. Strikt genomen zijn overschrijdingen op het niveau van de door de raad vastgestelde begroting onrechtmatig. Op basis van de financiële verordening is getoetst welke overschrijdingen acceptabel zijn. Conform deze toetsing wordt € 8.161.000 als acceptabel aangemerkt, omdat er bijvoorbeeld sprake is van compensatie door direct gerelateerde opbrengsten of sprake is van een open einde regeling. Het resterende bedrag van € 1.506.000 wordt als niet-acceptabel aangemerkt.

Conclusie rechtmatigheidsverantwoording

De totale omvang van de 'bruto' financiële rechtmatigheidsfouten bedraagt in totaal € 11.516.000 en overschrijdt hiermee de verantwoordingsgrens van € 6.382.000. Volgens de financiële verordening wordt € 8.161.000 als acceptabel beoordeeld; het resterende bedrag van € 3.355.000 is niet-acceptabel.

Conform de geldende regelgeving wordt het oordeel over de rechtmatigheid gebaseerd op de bruto onrechtmatigheden. In voorgaand verslagjaar is bij het beoordelen van de rechtmatigheid uitgegaan van de netto onrechtmatigheden (niet-acceptabele) en kon destijds een positieve rechtmatigheidsverklaring worden afgegeven. Voor 2024 is het college echter

gehouden aan de beoordeling op basis van de bruto onrechtmatigheden. Deze overschrijden de verantwoordingsgrens, wat leidt tot een negatief oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording. Wanneer echter uitsluitend naar de 'netto' financiële rechtmatigheidsfouten wordt gekeken, blijven deze ook in 2024 binnen de verantwoordingsgrens. Daarmee wijken de financiële rechtmatigheidsfouten niet af van het niveau dat in het voorgaande verslagjaar is geconstateerd. In dat licht kan worden gesteld dat we in algemene zin handelen binnen de kaders van het door uw raad vastgestelde beleid.

Een nadere toelichting vindt u in de paragraaf bedrijfsvoering (blz. 200) en in de rechtmatigheidsverantwoording (blz. 325) zoals opgenomen in de Jaarrekening.

Afronding controle

Op het moment van het opstellen van dit voorstel was de accountantscontrole nog niet volledig afgerond. De voorliggende Jaarrekening wordt daarom aangeboden onder voorbehoud van eventueel wijzigingen die nog voortvloeien uit de definitieve controle door de accountant. Zodra de controleverklaring van de accountant is ontvangen, wordt deze separaat aan u toegezonden.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Bestemming van het resultaat van de Jaarrekening 2024 vindt plaats bij de behandeling van de definitieve Jaarrekening 2024 door de gemeenteraad in haar vergadering van 10 juli 2025. Bij de behandeling zal de Jaarrekening 2024 ook voorzien zijn van het verslag van de accountant inclusief de controleverklaring. Definitieve bestemming van het resultaat kan dan ook pas plaatsvinden.

Hieronder wordt op hoofdlijnen het verloop aangegeven tussen de Begroting 2024 (na wijziging) naar het uiteindelijke jaarrekeningsaldo 2024 met hierin de belangrijkste mutaties. De specifiekere toelichtingen op de mutaties vindt u terug in de analyses per programma in de Jaarrekening 2024. Het betreffen over het algemeen incidentele afwijkingen die bij het opstellen van de Najaarsrapportage nog niet bekend of te voorzien waren.

Duiding verschillen jaarrekeningresultaat 2024 Woerden			
Programma	Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)	Voordeel/ Nadeel
1	Bijsorting pensioenen en wachtgeld wethouders	-1.443	Nadeel
1	Hogere legesinkomsten reisdocumenten	238	Voordeel
1	Afrekening VRU 2023	241	Voordeel
1	Mutaties reserves - lagere onttrekking reserve budgetoverhevelingen 2023-2024	-118	Nadeel
1	Diverse programma 1	285	Voordeel
Totaal saldo programma 1		-797	Nadeel
2	Hogere baten a/kalinzameling	367	Voordeel
2	Inhuur personeel IBOR	-358	Nadeel
2	Rembrandtbug - afboeken boekwaarde en vorming voorziening	-779	Nadeel
2	Parkeren - inzet eigen personeel	-178	Nadeel
2	Riolering - hogere externe inhuurkosten	-160	Nadeel
2	Hogere inzamelkosten afval (inhuur, afschrijvingslasten, kosten brandstof en onderhoud)	-562	Nadeel
2	Riolering - lagere lasten onderhoudswerkzaamheden inspecties en meldingen en niet uitgevoerde/doorgeschoven werkzaamheden vanwege overgangperiode onderhoudscontracten.	303	Voordeel
2	Lagere lasten openbare verlichting, straatreiniging, verkeerszaken en verkeersregelinstallaties	340	Voordeel
2	Mutaties reserves - lagere onttrekking reserve budgetoverhevelingen 2023-2024	-938	Nadeel
2	Diverse programma 2	811	Voordeel
Totaal saldo programma 2		-1.154	Nadeel
3	Inkomsten en uitgaven SPUK toeslagenproblematiek	136	Voordeel
3	Inkomsten en uitgaven beschermd wonen (MOWB) / Actieplan Dakloosheid	284	Voordeel
3	Niet besteed budget ontmoetingsplaatsen	191	Voordeel
3	Collectief vervoer	202	Voordeel
3	Inhuur personeel sociaal domein	-171	Nadeel
3	Doorontwikkeling lokaal team later gestart	210	Voordeel
3	Inkoop Monitoring Utrecht West	195	Voordeel
3	Ferm Werk	794	Voordeel
3	Wmo stijging cliënten voorzieningen en begeleiding	-170	Nadeel
3	Inzet personeel opvang Oekraïne	750	Voordeel
3	Stijging cliënten jeugdzorg	-255	Nadeel
3	Mutaties reserves - lagere onttrekking reserve budgetoverhevelingen 2023-2024	-960	Nadeel
3	Diverse programma 3	106	Voordeel
Totaal saldo programma 3		1.312	Voordeel
4	Lagere uitgaven project voucherregeling isolatiemaatregelen en noodfonds energiebesparingen	679	Voordeel
4	Project herstructurering bedrijventerrein; project staat on hold	106	Voordeel
4	Mutaties reserves - lagere onttrekking reserve budgetoverhevelingen 2023-2024	-1.002	Nadeel
4	Diverse programma 4	117	Voordeel
Totaal saldo programma 4		-100	Nadeel
5	Huuropbrengsten zwembaden Harmelen en Woerden	241	Voordeel
5	Hogere uitgaven schoolgebouwen mbt belastingen en verzekeringen	-206	Nadeel
5	Leerlingenvervoer	-432	Nadeel
5	BTW sport	-196	Nadeel
5	Mutaties reserves - lagere onttrekking reserve budgetoverhevelingen 2023-2024	-195	Nadeel
5	Diverse programma 5	-18	Nadeel
Totaal saldo programma 5		-806	Nadeel
6	Fysieke bedrijfsinfrastructuur - nadeel boekwaarde Burg. van Zwietenweg en Putkop	-209	Nadeel
6	Correctie doorbelaste uren op projecten	-613	Nadeel
6	Voorbereidende werkzaamheden Stationsgebied - Poort van Woerden	-76	Nadeel
6	Inkomsten aflossing lening St. Stadsheer	462	Voordeel
6	Onvangen subsidie Flexpool	138	Voordeel
6	Mutaties reserves - lagere onttrekking reserve budgetoverhevelingen 2023-2024	-653	Nadeel
6	Diverse programma 6	34	Voordeel
Totaal saldo programma 6		-916	Nadeel
7	Hogere uitkering gemeentefonds	2.349	Voordeel
7	Hogere rente-opbrengsten en lagere rentekosten	308	Voordeel
7	Mutaties reserves - onttrekking reserve budgetoverhevelingen 2023-2024	4.268	Voordeel
7	Diverse programma 7	171	Voordeel
Totaal saldo programma 7		7.096	Voordeel
8	Mutaties reserves - lagere onttrekking reserve budgetoverhevelingen 2023-2024	-402	Nadeel
8	Diverse programma 8 - Overhead	594	Voordeel
Totaal saldo programma 8		192	Voordeel
Totaal		4.827	Voordeel
Negatief saldo begroting (Najaarsrapportage)		-3.863	Nadeel
Jaarrekeningresultaat 2024		963	Voordeel

Communicatie

De jaarstukken worden na vaststelling gepubliceerd op de gemeentelijke website. De jaarstukken zijn ook digitaal beschikbaar via [Woerden.begrotingonline.nl](https://www.woerden.nl/begrotingonline). Met name voor de doelenverantwoording wordt geadviseerd om deze in de online versie te raadplegen, omdat deze veel beter leesbaar is dan de pdf-versie. De Jaarrekening wordt ook naar de provincie Utrecht (financieel toezicht) gestuurd.

Vervolgproces

Conform de gemeentewet dienen wij de jaarstukken uiterlijk 15 juli aan te leveren aan de Provincie Utrecht als financieel toezichthouder.

Bevoegdheid raad

Op grond van artikel 198 van de Gemeentewet stelt de raad de Jaarrekening en het Jaarverslag vast in het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Bijlagen

Jaarstukken 2024 (D/25/184791)

Raadsbesluit (D/25/184395)